

Perspektiv på internasjonal migrasjon: SOPEMI 2010

Sammendrag på norsk

- Internasjonal migrasjon holder seg høyt oppe på den politiske agendaen til OECD-medlemsland på tross av et lavere behov for arbeidskraft sett i sammenheng med de økonomiske nedgangstidene. Denne årlige publikasjonen analyserer migrasjon og strukturelle tiltak i OECD-land. Den ser på i hvilken grad immigrasjon førte til endringer i befolkningen i arbeidsdyktig alder i løpet av det siste tiåret, og hvordan immigrasjonsflyten driver veksten av befolkning i arbeidsdyktig alder i det neste tiåret. Den fokuserer også på internasjonale studenter, inkludert et første forsøk på å kalkulere hvor ofte disse studentene forblir i vertslandene sine etter at de er ferdige med studiene.
- Denne publikasjonen undersøker også hovedendringene i migrasjonspolitikken, inkludert nye lover som styrer innvandring, opphold og arbeidsmarkedstilgang. Det gjøres rede for den selektive rekrutteringen av innvandrere i henhold til behovene på arbeidsmarkedene og for tiltak for å fremme innvandrernes integrering. Det internasjonale samarbeidet for å bedre grensekontrollen og bekjempe illegal innvandring blir analysert i detalj.
- Effekten av den økonomiske krisen på arbeidsmarkedet for innvandrere blir undersøkt på bakgrunn av kjønn, arbeidssektor og ulike typer kontrakter, samt den demografiske dynamikken mellom innfødte og utenlandskfødte i den perioden som blir undersøkt.

2010-utgaven av Perspektiv på internasjonal migrasjon viser en svak nedgang i innvandring til OECD...

Lovlig, permanent innvandring fra personer med utenlandsk statsborgerskap (ca. 4,4 millioner) falt 6 % i 2008, den første nedgangen etter fem år med en gjennomsnittlig oppgang på 11 %. Denne nedgangen, derimot, var i hovedsak på grunn av nedgang i kun et par land, og reflekterte også den høye flyten av mennesker i 2007. Ikke desto mindre fortsatte nedgangen i 2009, og innvandring i de fleste OECD-land gikk ned som en følge av den økonomiske krisen.

... særlig innen fri innvandring og familieinnvandring.

Migrasjon innenfor områder med fri bevegelse utgjorde ca. 25 % av all migrasjon i OECD i 2008, og 44 % i Europa. I Norge, Sveits, Østerrike og Danmark utgjør slik migrasjon godt over halvparten av all migrasjon. Blant europeiske land, så Portugal, Spania, Storbritannia og Italia alle ut som viktige migrasjonsland med tanke på arbeidsmigrasjon i 2008, med 20-30 % av permanente migranter ankommet på grunn av arbeidsmessige årsaker. Andre steder, bortsett fra i Japan og Korea, fortsetter familieinnvandring å dominere tilsiget av permanente innvandrere. Familieinnvandring forblir dominerende i USA (65 %) og i Frankrike og Sverige.

Midlertidig migrasjon forblir viktig, selv om den blir påvirket av den økonomiske nedgangen...

Midlertidig migrasjon har vært økende siden midten av 2000-tallet, men begynte å gå ned i 2008, selv om denne nedgangen var mest tydelig i de midlertidige arbeidsmigrasjonsprogrammene. I 2008 ankom over 2,3 millioner midlertidige arbeidsinnvandrere til OECD-land, en nedgang på 4 % etter fire år med stabil oppgang. Alle tegn tyder på videre nedgang i 2009. Sesongbetont arbeid, arbeidsferier og overføringer innad i bedrifter så alle en oppgang i 2008, mens andre kategorier - i hovedsak arbeidsinnvandring på bestemt tid - gikk ned. Midlertidig arbeidsinnvandring var også en av de første migrasjonskanalene som ble påvirket av den økonomiske nedgangen.

... mens antallet asylsøkere fortsetter å vokse.

Asylsøking i OECD-land har gått opp igjen siden 2006. I 2008 var USA landet som mottok flest asylsøkere med 39 400. Frankrike, Canada, Storbritannia og Italia tok alle imot 30 000. Norge, Sverige og Sveits tar i mot flest sett i forhold til folketallet. De fleste asylsøkerne kommer fra Irak, Serbia og Afghanistan.

Den økende flyten av internasjonale studenter fører til noen permanente opphold.

Sammenlagt doblet antallet internasjonale studenter seg mellom 2000 og 2007 til over 2 millioner. USA, Storbritannia, Tyskland, Frankrike og Australia er de primære destinasjonslandene. Den høyeste prosentvise oppgangen har funnet sted på New Zealand og i Korea, etterfulgt av Nederland, Hellas, Spania, Italia og Irland. Internasjonale studenter er en potensiell kilde for høyt kvalifisert arbeidsinnvandring for OECD-land, og OECDs Perspektiv på internasjonal migrasjon 2010 gjør et første forsøk på å analysere hvor mange som blir værende - dvs. statusendringer for de som ikke fornyer sine studenttillatelse. Ved å bruke denne metoden er de anslåtte tallene for hvor mange som blir værende på mellom 15 % og 35 %, med et gjennomsnitt på 21 %.

Kina står for 10 % av flyten; Polen, India og Mexico mindre enn halvparten av dette.

De topp 20 landene internasjonale studenter kommer fra med tanke på tilsig, utgjorde over halvparten av alt tilsig i 2008, med Kina, Polen, India og Mexico på toppen av listen. Sammenlignet med flyten ved utgangen av 1990-tallet, var den største økningen fra Colombia, Kina, Romania og Marokko. Siden 2000, derimot, har flyten vært fallende fra Filippinene og Russland. Antallet polakker som innvandret til andre europeiske land forble høyt i 2008.

Mye av befolkningsveksten - og en betydelig del av de som nådde arbeidsdyktig alder - i mange OECD-land i senere år var på grunn av intern migrasjon.

Hvis migrasjonsratene holder seg omtrent på dagens nivå, vil befolkningen i arbeidsdyktig alder i OECD-land øke med 1,9 % mellom 2010 og 2020 sammenlignet med veksten på 8,6 % som var tilfelle mellom 2000 og 2010. Mellom 2003 og 2007, utgjorde innvandring 59 % av befolkningsveksten. Innvandrere representerer opp til en tredjedel av nye tilvekster til befolkningen i arbeidsdyktig alder, selv om ankomsten av barn og eldre innvandrere reduserer denne tilveksten. Bare i Frankrike, USA og New Zealand var naturlig økning hovedårsak til befolkningsvekst. For en rekke land - i Sør-Europa, Østerrike og Tsjekia - var ca. 90 % av befolkningsveksten på grunn av innvandring.

Men mer av sysselsettingsveksten har kommet fra sysselsettingsfrekvensen for beboere enn fra internasjonal migrasjon.

Sammenlagt har 51 % av sysselsettingsveksten kommet fra økninger i sysselsettingsfrekvensen for beboere og 39 % fra internasjonal migrasjon, med store variasjoner mellom OECD-land. Mange av landene som så sysselsettingsvekst hovedsakelig gjennom økt mobilisering av den bosatte arbeidsstyrken var de med relativt høy sysselsettingsfrekvens - over 75 % - slik som Danmark, Sveits og Sverige. Med unntak av Storbritannia, derimot, hadde de landene hvor sysselsettingsvekst i hovedsak kom fra eksterne kilder, sysselsettingsfrekvenser som lå under gjennomsnittet for OECD.

Årets rapport gir en oversikt over strukturelle og institusjonelle utviklinger innen migrasjonspolitik...

Fokuset på høyt kvalifiserte innvandrere, inkludert poengbaserte systemer (slik som i Danmark, Storbritannia og Nederland) fortsatte, og det gjorde også endringen i tilbudsrevne systemer mot å favorisere søkere med jobbtilbud i permanente programmer (Australia og Canada). Mens ett land (Sverige) åpnet for innvandrere med alle slags kvalifikasjoner, kom andre steder den eneste åpningen for mindre kvalifiserte innvandrere i endringer til visse sesongbetonte arbeidsprogrammer, for å favorisere gjentakelse av denne typen midlertidig innvandring (Østerrike og Polen).

... inkludert integrasjon og naturalisering.

Endringer i regler for familiegjenforening har hatt en tendens til å innføre restriktive kriterier, slik som residensplikt og inntektskrav. Bruken av språkprøver eller prøver i samfunnskunnskap som en forhåndsbetning for familiegjenforening fortsetter å øke.

Noen endringer kan knyttes spesifikt til den økonomiske krisen.

I 2008-2009, ble en rekke nye migrasjonspolitiske initiativer rettet mot å ta seg av utfordringene som den økonomiske krisen hadde ført til. Kanaler for arbeidsmigrasjon ble nøye undersøkt og kriterier for innpass ble avgrenset i en rekke OECD-land. Det ble vedtatt midlertidige bestemmelser for arbeidsledige innvandrere som ikke kunne få fornyet tillatelser (Spania og Irland) og disse fikk assistanse med hjemreise (Spania, Japan og Tsjekia). Noen kvoter ble kuttet (Italia, Korea, Spania og Australia).

Rapporten ser på den uforholdsmessige effekten den økonomiske krisen hadde på sysselsetting av innvandrere i OECD.

Økningen i arbeidsledighet mellom 2008 og 2009 var høyere blant de utenlandskfødte enn blant de innfødte i nesten alle OECD-landene. På liknende måte falt sysselsettingsfrekvensen i de fleste OECD-land mer for de utenlandskfødte enn for de innfødte, selv om effekten i flere land ble motarbeidet av økende deltagelse blant

innvandrere. Mens total sysselsetting for innfødte gikk ned i nesten alle OECD-landene i løpet av nedgangen, så en rekke land betydelige økninger i total sysselsetting av de utenlandskfødte. Likevel holdt ikke sysselsettingoppgangen tritt med økningen i størrelsen på den utenlandskfødte arbeidsstyrken på grunn av fortsatt tilsig.

Unge innvandrere er spesielt utsatt...

I de fleste OECD-land har utenlandskfødte ungdom sett brattere sysselsettingsnedgang enn innfødte ungdom. Selv om den totale sysselsettingsnedgangen for ungdom (15-24) var 7 % i året som fulgte det andre kvartalet i 2008, var nedgangen så mye som to ganger dette nivået for innvandrerungdom. Arbeidsledigheten var allerede høy blant innvandrerungdom, og var i 2009 på 15 % i USA, 20 % i Canada og 24 % i EU-15. Fordi hurtig integrering av ungdom og nylig ankomne innvandrere inn på arbeidsmarkedet har blitt identifisert som en av de viktige determinantene for integrering på sikt, blir lav sysselsettingsfrekvens sett på som bekymringsfullt. En resesjon bærer risikoen for "arr-effekter" siden innvandrere som ikke har vært i stand til å skaffe seg arbeid hurtig etter ankomst kan bli stigmatisert i arbeidsmarkedet. Språk, opplæring, veiledning og læreplasser virker å være viktige strukturelle tiltak som bør forsterkes under en nedgang.

... selv om innvandrerkvinner har opplevd bedre tider enn menn.

Utenlandskfødte kvinner har blitt mindre påvirket av krisen enn menn, siden sistnevnte er konsentrerte i sektorer som har lidd mest (byggningsarbeid, produksjon, finans). I alle land utenom Belgia og Ungarn, har sysselsettingsraten av utenlandskfødte kvinner økt mindre enn for deres mannlige motparter. I noen land har utenlandskfødte kvinner økt deres deltakelsesrate, noe som er vanlig for å kompensere for inntekt deres mannlige familiemedlemmer har tapt.

Faktorene som gjør innvandrere sårbare for arbeidstap gjør det også mer vanskelig for aktive arbeidsmarkedspolitiske tiltak å nå dem.

Rapporten undersøker determinantene til de nylige resultatene i arbeidsmarkedet med tanke på innvandrere. De har en tendens til å være overrepresentert i sektorer som er følsomme for konjunktursvingninger, har generelt mindre sikre kontraktsmessige ordninger og er oftere i midlertidige jobber, har mindre ansenitet i jobben, og kan bli utsatt for selektive avskjedigelser. Innvandrere er i virkeligheten muligens ekskluderte fra visse tiltak hvor berettigelse uttrykt eller underforstått er koblet til lengden på oppholdet i landet eller til administrativ status, slik som jobbordninger i offentlig sektor, eller de som krever minimum ansenitet eller faste kontrakter. Rapporten identifiserer noen områder der strukturelle tiltak kan hjelpe med å redusere de negative langtidseffektene på innvandrersysselsetting.

To kapitler tar for seg aktuelle temaer

To særlig fremtredende temaer blir dekket i spesielle kapitler. Det første undersøker hvordan folkeopinionen dannes om innvandring. Det andre undersøker determinanter og effekten av naturalisering på arbeidsmarkedet.

... det første rettes mot opinionen og migrasjonspolitik...

Dette kapitlet analyserer en rekke meningsmålinger utført over det siste tiåret og presenterer nye empiriske funn om hvordan folks meninger om innvandring dannes. Rollen individuelle egenskaper spiller både når det gjelder å forme meninger om de økonomiske og kulturelle konsekvensene, og i å danne migrasjonspolitiske preferanser, blir undersøkt. Et av hovedpunktene som kommer frem av analysen er at oppfatninger om den økonomiske og kulturelle påvirkningen av innvandring betydelig påvirker individuelle holdninger om å åpne grenser for innvandrere. Offentlige debatter om temaene rundt innvandring og migrasjonspolitikk bestemmes i hovedsak av hvordan disse temaene blir dekket av media og av effekten av et visst antall kollektive oppfatninger. Visse deler av befolkningen vil trolig ta ulike stillinger til innvandring, ikke bare på grunn av innvandringens distribusjonseffekter, men også basert på hva de føler om, blant andre ting, kulturelt mangfold. Poenget er derfor ikke så mye å søke konsensus i folks oppfatning om innvandring som å begrense effekten av gjengse oppfatninger og vrangforestillinger. I denne sammenhengen må migrasjonspolitiske reformer fremme offentlig kunnskap og forståelse for de økonomiske, sosiale og kulturelle effektene innvandring har. For å oppnå dette målet kreves det større åpenhet om omfanget av internasjonal migrasjon, bedre tilgang til informasjon

og sammenlignbare statistikker om internasjonal migrasjon. Regelmessige og åpne diskusjoner med interessegrupper bør være basert på relevante forskningsresultater. Offentlig kunnskap kan også bli bedre gjennom objektiv og bedre dekning av innvandringsstemaer av mediene.

*... og det andre analyserer
effekten av naturalisering på
arbeidsmarkedsintegrasjon*

I hvor stor grad innvandrere tar opp statsborgerskap varierer stort blant OECD-land. I land som ble befolket som følge av migrasjon, oppnår nesten alle vanlige innvandrere statsborgerskap innen ti år etter at de ankom landet. I europeiske land har andelen langtidsinnvandrere som har blitt naturalisert økt i løpet av det siste tiåret. Naturaliseringsratene til innvandrere er ulik blant innvandringsgrupper. I nesten alle land har andelen som tar opp statsborgerskap en tendens til å være høyere blant innvandrere fra lavinntektsland enn blant innvandrere fra høyinntektsland i OECD. Likeledes er det mer sannsynlig at innvandringskvinner har blitt statsborgere i det landet de bor i enn menn, og det samme er tilfellet med innvandrere med høyere utdanning. Innvandrere som har blitt naturalisert har en tendens til å ha bedre resultater i arbeidsmarkedet. Dette er spesielt sant for innvandrere fra lavinntektsland og for innvandringskvinner. Innvandrere som allerede har blitt naturalisert har en tendens til å ha bedre resultater før naturaliseringen, men det skjer en ytterligere forbedring etter naturaliseringen, som foreslår at naturalisering i seg selv har en positiv effekt på innvandreres resultater på arbeidsmarkedet. Denne resultatforbedringen kan være på grunn av lavere arbeidsmarkedsbarrierer, økt mobilitet og mindre diskriminasjon. Naturalisering ser spesielt ut til å ha en innvirkning på innvandreres tilgang til bedre betalte jobber og til ansettelse i offentlig sektor. Blant lærdommene som kan trekkes fra disse kapitlene er det faktum at lavere barrierer - slik som begrensninger på dobbelt statsborgerskap og ekstremt restriktive berettigelseskriterier - ville hjelpe med å forbedre innvandreres arbeidsmarkedsresultater samlet sett. De som allerede er berettiget bør bli oppfordret til å bli statsborgere i det landet de bor i.

© OECD

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Denne oppsummeringen kan reproduseres hvis OECDs copyright og originalens tittel angis.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disse er gratis tilgjengelige på OECDs Online Bookshop www.oecd.org/bookshop

For ytterligere informasjon, ta kontakt med OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate, rights@oecd.org eller per faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Besøk vårt nettsted www.oecd.org/rights/

